

**«Маю день, маю мить, маю вічність собі на остачу...»
(19 березня – 90 років від дня народження Ліни Костенко (1930),
української поетеси)**

Ліна Василівна Костенко – (19 березня 1930, Ржищів, с Київщина), українська письменниця, поетеса – шістдесятниця, лауреат Шевченківської премії (1987), Премії Антоновичів (1989).

Почесний професор Києво-Могилянської академії, почесний доктор Львівського та Чернівецького університетів.

Відмовилася від звання Героя України.

У радянські часи брала активну участь у дисидентському русі, за що була надовго виключена з літературного процесу.

Ліна Костенко – найвизначніша сучасна українська поетеса. За першою освітою вона педагог. Другу вищу здобувала у Московському літературному інституті. Її життя складалося так, що їй доводилося не раз показувати свою незламність, незалежність і відданість правді.

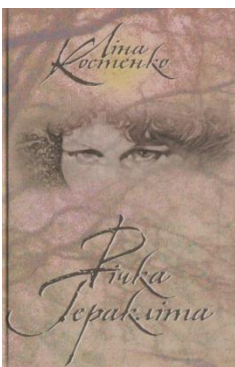
Дебютувала у плеяді поетів-шістдесятників збірками «Проміння землі» (1957) та «Вітрила» (1958), що викликали значний читацький інтерес.

Книжка «Мандрівки серця» (1961) поставила ім'я поетеси у ряд найяскравіших майстрів української поезії.

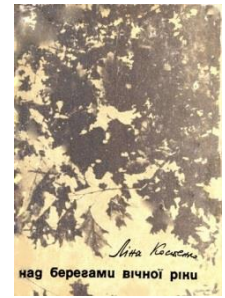
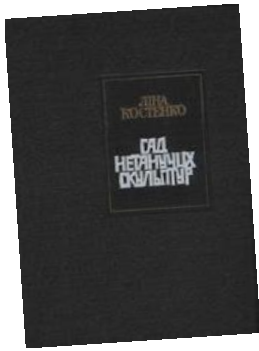
В часи радянського режиму Ліна Костенко була опальним автором. Її талановиті безкомпромісні твори стали об'єктом заборони та переслідувань на багато років. Та саме в ті роки поетеса невтомно працює, зокрема і над своїм найвідомішим на сьогодні твором — романом у віршах «Маруся Чурай», який був виданий у 1987 р. За цей роман поетеса удостоєна Шевченківської премії.

Брала активну участь у дисидентському русі, за що була надовго виключена з літературного процесу. У 1963 році зняли з друку її книжку віршів "Зоряний інтеграл", а книжку "Княжа гора" зняли з верстки. Ліна Костенко – беззаперечний моральний авторитет для багатьох українців, адже за свій вік не заплямувала себе компромісами з жодною владою. У неї завжди вистачало сміливості дивитися правді в очі й казати категоричне «ні» підлості, брехні, зрадництву. Її поезія - це

позиція, вчинок. Костенко підписувала в 1965 році лист-протест проти арештів української інтелігенції. У 1966 році під час львівського судилища над братами Горинями кинула їм квіти. Згодом написала лист на захист В'ячеслава Чорновола у відповідь на наклеп на нього в газеті «Літературна Україна» й робила безліч інших вчинків, які засвідчували її активну громадянську позицію. Після цього вона майже десять років писала «в шухляду», розплачуючись за власну принциповість. Тодішня влада, зрозумівши, що її «не приручити», позбавила права друкувати власні твори, що для поета – майже смерть. Але вона вистояла.

Книги Ліни Костенко «Над берегами вічної ріки» (1977), «Маруся Чурай» (1979), «Неповторність» (1980), «Сад нетанучих скульптур» (1987), «Вибране» (1989), «Берестечко» (1999, 2010) стали вершинними явищами сучасної української поезії.

Перу поетеси належать також збірка віршів для дітей «Бузиновий цар» (1987), сценарій фільму «Чорнобиль. Тризна» (1993), переклади з польської та інших мов, низка літературознавчих розвідок, що є високими взірцями української

критичної думки.

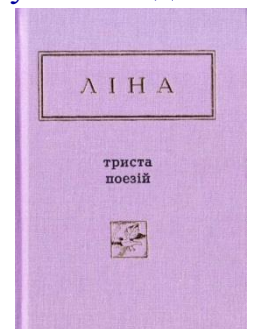
У 2010 р., після фактично двадцятирічної перерви, письменниця презентувала своїм читачам і шанувальникам прозову книжку "Записки українського самашедшого".

У 2011 р. побачила світ нова книга Л. Костенко «Мадонна Перехресть», до якої увійшли нові, а також раніше не друковані поезії різних років.

Попри велику популярність, поетеса не любить надмірної уваги до себе. У 2005 р. вона навіть відмовилася від звання Героя України, заявивши: «Політичної біжутерії не ношу». Понад 17 років тому вийшла зі Спілки письменників України. Каже, що просто робить свою справу, адже поклик письменника – писати.

Письменниця два роки тому приєдналася до гуманітарної акції "Другий фронт АТО". Ліна Костенко передала на фронт кілька збірок своїх поезій із побажаннями та словами підтримки.

Ліна Костенко – почесний професор Києво-Могилянської академії, почесний доктор Львівського та Чернівецького університетів.

Лауреат Шевченківської премії та премій Фондації Антоновичів (США), імені Петрарки (Італія), імені Олени Теліги.

Її твори перекладено багатьма європейськими мовами.

Мистецький талант будь-кого з поетів різних епох полягає в тому, щоб промовити до сучасників знайомим, але ніби вперше вимовленим, неповторним словом, обезсмертити душу загадковим дотиком. Зробити слово відкриттям серед мільйонів слів і людей – це нелегка праця і велика відповідальність перед майбутнім.

У сучасній українській поезії повною мірою це вдалося здійснити Ліні Костенко, творчість якої стала поетичним осмисленням буття людської душі, незалежно від того, в якому часовому просторі і фізичному втіленні вона існувала колись чи існує нині. Маючи воістину Божий дар слова, Ліна Василівна є ще й лицарем честі, взірцем громадянської мужності. Таким поетом може пишатися будь-який народ світу, бо він є спадкоємцем кращих традицій не лише своєї нації, а й усього людства.

Список літератури

Костенко Л. Вибране [Текст] / Л. Костенко. – Київ: Дніпро, 1989. – 559 с.

Костенко Л. Берестечко [Текст] : історичний роман / Л. Костенко. – Вид. 2-е. - Львів: Каменяр, 2007. - 170 с.: іл.

Костенко Л. Записки українського самашедшого [Текст] / Л. Костенко. – Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2011. – 416 с.

Костенко Л. Мадонна Перехресть [Текст] / Л. Костенко. – Київ: Либідь, 2012. – 112 с.: іл.

Костенко Л. Маруся Чурай [Текст] : історичний роман у віршах / Л. Костенко. – Київ: Веселка, 1990. - 159 с.: іл.

Ліна Костенко [Текст] : поезія // Відлуння десятиліть. Українська література II пол. XX ст. / упорядн. М. О. Сорока. – Київ: Грамота, 2005. – С. 7-60.

Ліна Костенко [Текст] : поезія // Українське слово : хрестоматія української літератури та літературної критики XX ст. – Кн. 4. – Київ: Аконіт, 2001. – С. 34-59.

Костенко Л. Сад нетанучих скульптур [Текст] : вірші, поема, драми / Л. Костенко. – Київ: Рад. письменник, 1987. – 207 с. : портр.

Поезія [Текст]: Ліна Костенко, Олександр Олесь, Василь Симоненко, Василь Стус .– 2-е вид., доп. – Київ: Наукова думка, 2005. – 272 с.

Підготувала Руслана Ониськів
провідний бібліограф